Redactiunea Administratiunea
Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrie Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A, Oppelik, J. Dannebergh; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube. în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinĕtate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 148. Braşovŭ, Vinerĭ 5 (17) Iulie. 1891.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Iulie 1891 stilŭ vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ,** la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 4 Iulie v.

Vorbindŭ despre situaţiunea în care se află ministerulŭ Szapary faţă cu oposiţiunea estremă maghiară în cestiunea reformei administrative, diceamŭ înainte cu patru sĕptĕmânĭ:

„Pe când contele Szapary trebue sĕ fiă îngrijatŭ pentru posiţiunea cabinetului şi pentru sórtea reformelorŭ, ce voesce sĕ le realiseze.., pe atuncĭ trebue sĕ fiă nu mai puţinŭ îngrijată şi partida stângei estreme Kossutiste de posiţiunea, de vada şi de influenţa ei, căcĭ décă şi de astă-dată va fi bătută pe tótă linia de cătră partida dela putere, disolvarea şi apunerea ei succesivă va fi numai o cestiune de timpŭ."

Atitudinea stângei estreme din dietă în ultimele patru sĕptĕmânĭ ne dovedesce, cumcă părerea nóstră de mai susŭ a fostŭ întemeiată. Falanga independenţilor condusă de Irányi-Helfy-Ugron, s'a luptatŭ în decursulŭ desbaterei generale pentru autonomia comitatensă cu atâta vigóre şi resoluţiune, încâtŭ nimenĭ nu s'a mai pututŭ îndoi despre aceea, că stânga estremă maghiară e pĕtrunsă de seriositatea propriei sale situaţiunĭ la casŭ, când s'ar realisa planurile cabinetului Szapary, care voesce, ca încă înainte de viitórele alegerĭ sĕ îngrópe pentru vecii vecilorŭ şi ultimele resturĭ ale autonomiei comitatense.

Guvernulŭ se vede însĕ, că séu n'a fostŭ pĕtrunsŭ de ajunsŭ de seriositatea luptei celorŭ din stânga estremă, séu că s'a încredutŭ prea multŭ în puterea sa şi a partidei sale, care în casulŭ de faţă era sprijinită şi de stânga oposiţională moderată. Destulŭ, că d-lŭ ministru-preşedinte Szapary n'a luatŭ nicĭ o mĕsură preventivă spre a delătura periculului obstrucţiunei din partea oposiţiei estreme şi astfeliu a ajunsŭ astădĭ într'unŭ cornŭ de capră, din care nu scimŭ cum va mai puté eşì.

După terminarea desbaterei generale, cei din oposiţiune au făcutŭ o propunere de pace fórte cuminte din punctŭ de vedere tacticŭ; au cerutŭ adecă amânarea desbaterei speciale pe două lunĭ, în care timpŭ guvernulŭ sĕ pregătéscă aşa numitele legĭ de garanţiă a libertăţilorŭ publice faţă cu omnipotenţa guvernului.

Ministru preşedinte Szapary însĕ a respinsŭ mai întâi bruscŭ aceste propunerĭ, ér mai în urmă a făcutŭ o declarare în clubulŭ guvernamentalŭ, în care pentru încheiarea păcei cerù prea multe dela oposiţiă şi nu-i oferì nimicŭ în schimbŭ.

Lucru firescŭ, că stânga estremă n'a fostŭ nicĭdecum dispusă a capitula aşa de eftinŭ şi a începutŭ seriosŭ obstrucţiunea, cerêndŭ la tóte propunerile votărĭ nominale şi amânarea pe diua următóre, în senulŭ regulamentului camerei. Numai la titlulŭ generalŭ alŭ proiectului de lege din cestiune s'au inscrisŭ peste 20 de vorbitorĭ din stânga estremă.

In faţa acestei seriose înaugurărĭ a obstrucţiunei, la care s'a mai adausŭ şi unŭ banchetŭ demonstrativŭ alŭ independenţilorŭ, despre care vorbimŭ mai josŭ, situaţiunea ministeriului Szapary a devenitŭ fórte gravă.

Acum nu mai póte fi vorba, ca sĕ cedeze oposiţia, ci este rêndulŭ guvernului, ca séu sĕ cedeze, séu sĕ continue lupta.

Décă va voi sĕ cedeze, Szapary va trebui sĕ se retragă şi proiectulŭ de reformă alŭ administraţiunei va cădé. Décă însĕ nu va ceda d-lŭ Szapary şi va continua lupta, atuncĭ va fi silitŭ în curêndŭ sĕ disolve camera şi viitórea situaţiune va depinde apoi dela nouĕle alegerĭ, alŭ cărorŭ resultatŭ cu greu se póte prevedé în asemenĭ împrejurărĭ.

Sosirea corpului

lui M. Kogălniceanu la Iaşĭ.

(Corespondenţă part. a „Gazetei Transilvaniei.")

Iaşĭ, 2 Iuliu 1891.

Lunĭ, 1 Iulie, la 5 óre p. m. a sositŭ în gara din Iaşĭ corpulŭ multŭ regretatului Mihailŭ Kogălniceanu. O emoţiune puternică şi o nedumerire órecum se vedé pe feţele tuturorŭ, când apărù locomotiva, decorată cu stégurĭ de doliu şi vagonulŭ cernitŭ în care se afla sicriulŭ. Mişcarea locomotivei — corpŭ plinŭ de viéţă—şi ideia, că ea aduce în urma sa corpulŭ fără viéţă alŭ ilustrului M. Kogălniceanu îţĭ sugera unŭ contrastŭ, care se manifesta pe feţele tuturorŭ în acea stupefacţiune şi emoţiune provenită şi din curiositatea tuturorŭ de a vedé sicriulŭ.

In sunetulŭ musicilorŭ, sicriulŭ fù pusŭ în dricŭ şi atuncĭ d. Langa, primarulŭ Iaşilorŭ rostì o scurtă cuvêntare. După acésta cortegiulŭ pornì. Felinarele erau cernite şi aprinse prin tóte stradele ce erau înţesate de lume şi pe unde mortulŭ avea sĕ trécă. Cordónele carului funebru erau purtate de d. Culianu, rectorulŭ universităţii de Iaşĭ; de d. Langa, primarulŭ Iaşilorŭ; de d. Ventura prefectŭ şi de d. C. Cerkez.

Inainte mergea unŭ carŭ cu coróne între carĭ am remarcatŭ una fórte frumósă dată de studenţii românĭ din Parisŭ cu inscripţia: *au grand patriot Michel Kogalniceano. — Les etudiants, roumains de Paris.*

In jurulŭ dricului studenţii Universitarĭ formau garda de onóre.

Cortegiulŭ se opri la Petrea Bacala, locŭ unde nemuritorulŭ Kogălniceanu juca hora Unirii. Aicĭ d. Turcanovicĭ, studentŭ în medicină, rosti o cuvêntare, în care reaminti acestŭ faptŭ măreţŭ alŭ Unirii, facêndŭ sĕ contrasteze momentulŭ în care Kogălniceanu jucase aicĭ hora Unirii şi acela, în care, mortŭ, trecea acuma pentru ultima óră.

Cortegiulŭ după acésta se'ndreptă spre catedrala Mitropoliei, unde sicriulŭ fù coborîtŭ din dricŭ de cătră primarii de prin sate şi aşedatŭ în catedrală pe unŭ catafalcŭ. Garda în timpulŭ câtŭ corpulŭ va sta la Mitropoliă va fi făcută de studenţii Universitarĭ.

Mercurĭ va fi înmormêntarea.

Owdens.

CRONICA POLITICĂ.

— 4 (16) Iulie.

După cum se vorbesce în cercurile politice sêrbescĭ, **plecarea regelui Sêrbiei Alexandru** pe Dunăre se va face incognito şi numai după ce va călca acesta pe teritoriu rusescŭ îşĭ va părăsi incognito. Dér cu tóte acestea ţĕrile limitrofe îlŭ vorŭ saluta pe regele în staţiunile, în carĭ acesta se va opri.

Diarele din străinătate se ocupă viu de cestiunea **recunóscerei prinţului Bulgariei** şi acésta de atuncĭ de când Sultanul a primitŭ atâtŭ de bine pe funcţionarii

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(11)

Inimĭ de aurŭ.

Romanŭ, de I. *Edhor.* Tradusŭ de **Julia.**

Palidă, cu buze cu totŭ şi cu mânile încrucişate alergà Ruth în diua următóre prin pădure. Sĕptĕmânĭ întregĭ trecuseră, de când n'a mai vĕdutŭ acestea tufişurĭ, ce deveniseră pentru ea scumpe ca şi viéţa. „Cum a fostŭ cu putinţă a rĕmâné o singură di departe de voi!" suspinà ea, şi-şĭ întinse braţele spre casa forestierului. Pasĕrile cântau în tufişurĭ, frundele arborilorŭ şoptiau unŭ „bine ai venitŭ."

Audulŭ unorŭ paşĭ aspri o făcù sĕ se întórcă îngrijată. Ea tresărì surprinsă, apoi strigà voiósă: „Ah, dragă Kurt, îmĭ permiţĭ sĕ te petrecŭ?"

— „Apoi vin'o. Insĕ noi trebue sĕ luămŭ unŭ drumŭ mai scurtŭ, pentru-că Carmen voiesce după amédŭ sĕ facă o plimbare până la St. şi trebue sĕ mĕ reîntorcŭ curêndŭ."

Asesorulŭ vorbea aşa de concisŭ, ca şi cum ar fi voitŭ numai sĕ-şĭ facă o datorinţă şi apoi sĕ-şĭ continue calea.

— „Dragă Kurt, erĭ am primitŭ câteva şire dela Ana si abia adĭ le-amŭ cetitŭ."

— „Hm!" făcù Helda dreptŭ rĕspunsŭ.

— „La Ana 'i merge fórte rĕu, dragă Kurt. Dênsa s'a dusŭ dela Grubert, căcĭ elŭ a plecatŭ la nisce rudenii ale lui."

— „Şi pentru ce-mĭ povestescĭ mie istoria acésta? Capulŭ meu este plinŭ de alte lucrurĭ mai urgente. Dér unde mergeai acuma?"

— „Vréu sĕ mergŭ la Dölling."

— „Şi ce vréi acolo, décă mĭ-e iertatŭ sĕ sciu?"

— „Vréu sĕ vorbescŭ cu Dölling, ca sĕ ţină pe Ana până la cununia nóstră"

— „Şi ce se va alege mai târdiu de Ana, décă vei fi tu măritată?"

— „Se înţelege de sine, că atuncĭ vine la noi."

— „La noi? Asta încă nu-i hotărîtŭ!" dise Helda voindŭ a se depărta.

— „Nu merge Kurt! . . . Esistă o margine, peste care nu potŭ trece cu răbdarea."

— „Ah! tu mĕ forţezĭ! . . . Cu atâtŭ mai bine; acuma vomŭ vorbi celŭ din urmă cuvêntŭ." . . . .

. . . .

Câteva dile mai în urmă, înaintea colibei păzitorului Scholz se petrecea o scenă curiósă. Contesa Carmen şedea pe laviţă dinaintea colibei şi fuma o ţigară.

Scholz, care se plimba în susŭ şi în josŭ, privia posomorîtŭ şi plinŭ de mânia la sora inimicului sĕu de mórte, care fù causa alungărei lui din slujba de postilionŭ.

Carmen se sculà şi se apropià de dênsulŭ.

— „Eştĭ supĕratŭ pe fratele meu?" întrebà dênsa.

— „De l'aşĭ apuca în mână, i-aşĭ suci gâtulŭ!" dise Scholz.

— „Şi pentru ce nu-ţĭ rĕsbunĭ?"

— „Nu am pututŭ până acuma!"

Contesa scóse unŭ portmoneu. Luà dintr'ênsulŭ câteva bacnote şi le puse pe bancă lângă dênsa.

— „Scii numĕra banii aceştia?" întrebà ea.

— „Una—patru—optŭ—dece—cincĭ-spre-dece mii de mărcĭ!" numĕrà Scholz. „Şi ce trebue sĕ facŭ pentru ei?" întrebà elŭ.

— „Sĕ-ţĭ rĕsbunĭ asupra fratelui meu!" Carmen se ridicà. „Vrei sĕ mĕ ascultĭ?"

— „Vorbesce", dise Scholz.

— „Pe bancă se află o bucată de hârtiă, care conţine unŭ prafŭ. Unŭ vêrfŭ de cuţitŭ e de ajunsŭ, ca sĕ pună la patŭ pe unŭ omŭ câtŭ de puternicŭ; întregŭ pravulŭ — aduce mórte sigură! In tótă séra se află pe mésă, în foişorulŭ forestierului, unŭ paharŭ de lapte pentru mirésa lui. In foişorŭ poţĭ ajunge neobservatŭ.

— „Banii încóce. Ei suntŭ ai mei!" strigà Scholz cu bucuriă, culegêndŭ banii.

Contesa îşĭ luà umbreluţa şi se depărtà . . . . .

* * *

— „Helda a întrebatŭ de tine; elŭ te aştéptă în grădină. M'a rugatŭ sĕ te însciinţezŭ îndată", dise Eva cătră Ruth, care întrà înfierbêntată de drumŭ.

— „Elŭ vré sĕ-mĭ vorbéscă?!" — Vocea ei tremura.

— „Te aştéptă cu nerăbdare. N'ai venitŭ prin grădină?"

— „Nu! am venitŭ de cătră curte, pentru că am zăritŭ pe Carmen şi pe

bulgarĭ. „*Svoboda*“ dice, vorbindŭ de audienţa acordată de Sultan d-lor *Nacievicĭ* şi *Vulkovicĭ*, că acéstă scire va provoca o mare bucuriă în inima tuturorŭ Bulgarilorŭ. Prin acestŭ actŭ de marinimiă, faţă cu o ţéră vasală Sultanul dă sĕ înţelégă intregii lumi, că elŭ nu are de gândŭ sĕ ajute la ruina tînĕrului principatŭ şi de a pune astfelŭ în primejdiă pacea peninsulei Balcanice; elŭ doresce din contră ca, sub domnia sa gloriósă, Bulgaria sĕ deviă, mulţămită înţeleptei administraţiunĭ a alesului sĕu, prinţulŭ Ferdinandŭ, unŭ statŭ tare şi unŭ bunŭ aliatŭ alŭ imperiului otomanŭ. Ḑiarulŭ termină dicêndŭ că mai rĕmâne unŭ pasŭ, celŭ mai însemnatŭ pe, care Sultanul l'ar puté face pentru a consolida mai multŭ pacea peninsulei şi linişte imperiului otomanŭ, adecă recunóscerea stării legale a printului Ferdinandŭ; acestŭ dreptŭ aparţine Sultanului şi décă M. S. a decisŭ sĕ îndeplinéscă acestŭ actŭ de marinimiă faţă cu Bulgaria în dorinţa Sa de a consolida pentru totdéuna pacea, ea îşĭ va atrage recunoscinţa eternă a poporului bulgarŭ.

Manevrele **flotei francese** din Toulon au succesŭ pe deplinŭ. La aceste au luatŭ parte peste 60 de corăbii, carĭ au esecutatŭ unŭ atacŭ asupra portului Toulon, şi cu deosebire asupra fortului St. Mandrien. Ataşaţii militarĭ ai Germaniei, Austro-Ungariei, României şi alŭ Turciei au asistatŭ la aceste manevre şi au lăudatŭ flota. Miniştrii au luatŭ dejunulŭ pe bordulŭ corăbiei „Formidable“. Ribot a ridicatŭ unŭ toastŭ în sănĕtatea marinei ḑicêndŭ, că guvernulŭ şi ţéra întrégă pórtă unŭ interesŭ seriosŭ faţă de ea, pentru ca în timpurĭ grele o va apăra şi în timpŭ de pace aduce servicii nepreţuite, fiind-că face sĕ fâlfăe susŭ şi tare în tótă lumea colorile naţionale.

SCIRILE ḐILEI.

— 4 (16 Iulie.)

Distinsulŭ cântăreţŭ românŭ de la teatrulŭ germanŭ din Praga d-lŭ *Dimitrie Popovicĭ* a escelatŭ în Berlinŭ în renumita operă tragică „*Cavalleria rusticana*“ de Pietro Mascagni. Ḑiarele germane aducŭ elogii tînĕrului cântăreţŭ românŭ. Étă ce ḑice „Kreuzzeitung“: Cea mai bună prestaţiune în câtŭ privesce cântarea ca şi joculŭ a fostŭ aceea a d-lui *Popovicĭ* ca cărăuşulŭ Alfio. In scena finală cu Turiddu influinţă liniştea sa într'unŭ modŭ înfiorătorŭ şi misticŭ asupra publicului. Faţă de acestŭ adversarŭ trebui sĕ se supună Turiddu-Alberti de şi nu l'a înfricatŭ consciinţa de a fi vinovatŭ.“ Ḑiarulŭ „*Naţional Ztg*“ ḑice: „Alfio alŭ lui *Dimitrie Popovicĭ* era o figură ca şi turnată, vênjósă, credinciósă, tăcută şi neclintită. Aşa s'a înfăţişatŭ elŭ în scena provocaţiunei. Baritonulŭ sĕu are unŭ sunetŭ plinŭ şi elŭ i-a datŭ umbra colórei cerută de acestŭ rolŭ.“ Ḑiarulŭ „*Post*“ ḑice: Dintre soliştĭ merită a fi amintitŭ în prima liniă d-lŭ *Popovicĭ* ca Alfio, care corĕspunse pe deplinŭ rolului sĕu prin înfăţişarea, prin mimica şi ţinuta sa, şi prin puternica sa voce de baritonŭ.“ Totŭ asemenea se esprimă şi ḑiarele: „*Berliner Börsen-Courier*“, „*Berlin. Tgblt*“ şi „*Theater Ztg*“ din Berlin.

***

Numire. In urma recomandaţiunei Dlui P. B. Haşdeu d-lŭ *Zamfirŭ Ralea Arbore*, cunoscutulŭ publicistŭ şi Românŭ Basarabianŭ, s'a numitŭ cu începerea dela 1 Iulie curentŭ de către D-lŭ Ministru alŭ Cultelorŭ, în postulŭ de Translatorŭ pentru limbile slave la direcţiunea generală a Archivelorŭ Statului din Bucuresci. D-lŭ Arbore, e descendentele unei vechĭ familii boerescĭ moldovene forte de apropе înrudită cu familiile Kogălniceanu şi Stârcea.

***

Şcóla Română, unica revistă română curatŭ pedagogică ce apărea dincóce de Carpaţĭ sub redigerea eminentului pedagogŭ *Vasile Petri* din Năsĕudŭ, cu numĕrulŭ 18, dela 24 Iunie v., a *încetatŭ a mai apăre.* Redacţiunea numitei foi, aducêndŭ la cunoscinţa cetitorilorŭ sĕi acéstă scire regretabilă, provócă pe restanţierii de semestru primŭ ca sĕ grăbéscă a-i trimite câtŭ mai curêndŭ preţulŭ abonamentului. — Tristŭ de totŭ, décă şi o revistă ca acésta care a costatŭ numai 2 fl. pe o jumĕtate de anŭ mai are *restanţierĭ.*

***

Scire Teatrală. In ḑilele aceste va sosi aicĭ renumita societate liliputană, (30 de persóne,) care va da unŭ ciclu de 6 representaţiunĭ la timpŭ favorabilŭ în grădina hotelului „Centralŭ Nr. 1.“ La timpŭ nefavorabilŭ însĕ representaţiunile se vorŭ face în sala hotelului. Representaţiunile teatrale, carĭ se vorŭ începe în 21 n. c. vorŭ fi forte interesante. Se vorŭ representa următórele piese: 1) Mikado din Berlinŭ, 2) Lumpaţius Vagabundus, 3) Robert şi Bertram, 4) Croitorulŭ într'o miă de spaime, 5) Schneewitchen şi cei şépte piticĭ, cu marĭ decoraţiunĭ, 6) Piticotŭ de unŭ cotŭ. Amănunte în afişe.

***

Comunicaţiunea comercială cu România Ḑiarului „Pester Lloyd“ 'i se scrie din Viena, că în 15 Iulie n. c. s'a întrunitŭ acolo o conferinţă comercială austro-ungară, pentru ca sĕ se sfătuéscă asupra desfiinţărei mai multorŭ disposiţiunĭ, ce suntŭ necesare în urma întrărei în vigóre a noului tarifŭ generalŭ românŭ.

***

La gimnasiulŭ evangelicŭ din Bistriţă s'au aflatŭ în decursulŭ anului şcolasticŭ trecutŭ 219 şcolarĭ, dintre carĭ 159 au fostŭ Germanĭ, 33 Maghiarĭ, 24 Românĭ şi 6 Ovrei.

***

Testamentulŭ lui Haynald. Din Calocea se scrie, că în înţelesulŭ testamentului rĕposatului cardinalŭ-metropolitŭ Haynald, fundaţiunea intemeiata de rĕposatulŭ pentru scopurĭ culturale unguresci, va primi din averea rĕmasă de elŭ unŭ adausŭ de celŭ puţinŭ 600,000 fl. şi astfeliu acéstă fundaţiune, ce pórtă numele lui Haynald, se va urca celŭ mai puţinŭ la unŭ milionŭ şi 200 de mii flor. Sumele, ce le-a jertfitŭ Haynald în viéţa lui pentru scopurĭ de binefacere, se socotescŭ în 5 milióne şi 600 de mii florinĭ.

***

Colera. Din Triestŭ se telegrafiază, că în Massauah bântue colera într'unŭ modŭ îngrozitorŭ. Intr'o casă muriră de coleră câţĭ-va locuitorĭ şi nimenea n'a sciutŭ despre acésta până într'unŭ târḑiu, când cadavrele începură a trece în descompunere. Nimenea nu mai avŭ curagiulŭ sĕ între înăuntru, ci se dete focŭ casei şi astfelŭ acestŭ cuibŭ epidemicŭ fŭ prefăcutŭ în cenuşe cu cadavre cu totŭ. Mai alesŭ Europenii suntŭ bântuiţĭ de acéstă bólă. Căldurile suntŭ grozavŭ de marĭ, — 40° Reamur. In Meca pe lângă coleră, mai graséză şi tifusulŭ, aşa că pe fiă-care ḑi morŭ câte 40 de ómenĭ. După o telegramă din Constantinopolŭ, colera a începutŭ sĕ ia dimensiunĭ şi în Scanderun (Alexandrette.) In Aleppo morŭ de coleră câte 10 ómenĭ pe ḑi.

***

O măsea causătóre de mórte. O fată din societatea înaltă a Vienei, anume fiica adoptivă a rĕposatului br. Liebibnec rĕposă ḑilele acestea din causa unei măsele. Cu câteva sĕptĕmânĭ înainte de asta ea îşĭ scóse măséua printr'o operaţiune nenorocósă, în urma căreia căpĕtă aprindere de gingii, care mai târḑiu trecŭ şi la osŭ. Aprinderea acésta în scurtŭ timpŭ deveni atâtŭ de periculósă, încâtŭ profesorulŭ Schrötter, când fŭ chiămatŭ într'ajutorŭ nu mai putŭ ajuta nimicŭ. Elŭ încercă o mică operaţiune la gâtŭ, care-i era forte umflatŭ, dér nu folosi nimicŭ, căcĭ nenorocita fată în urma înveninării sângelui, muri în suferinţele cele mai crâncene.

Unŭ banchetŭ alŭ partidei „independente.“

Din incidentulŭ terminărei desbaterilorŭ generale asupra proiectului de lege pentru reforma administraţiunei, partida „independentă“ a arangiatŭ unŭ banchetŭ, la care au luatŭ parte vre-o 60 de membrii din acéstă partidă.

Partida independentă, deşi a fostŭ maiorisată de voturile guvernamentalilorŭ, ea consideră însĕ resultatulŭ desbaterilorŭ de până acum ca unŭ mare succesŭ moralŭ pentru ea şi banchetulŭ s'a arangiatŭ în semnŭ de bucuriă pentru acestŭ succesŭ.

Banchetulŭ a avutŭ o importanţă politică mai alesŭ prin împrejurarea, că cu ocasiunea acésta s'a efectuitŭ o alipire mai strînsă între cele douĕ fracţiunĭ ale partidului.

Şirulŭ toastelorŭ îlŭ deschise preşedintele partidei, Daniel *Irányi*, care ḑise între altele:

„Erĭ s'a pusŭ în dietă sfîrşitulŭ unei însemnate espediţiunĭ. Pe dinafară, succesulŭ este alŭ acelora, carĭ dispunŭ de majoritatea cifrelorŭ celorŭ sarbede; triumfulŭ moralŭ însĕ fără 'ndoiélă este alŭ nostru. Astăḑĭ s'a începutŭ o nouă espediţiune, care se póte prevedé, că va fi mai mare ca cea dintêi. Nu mĕ îndoescŭ, că şi acésta va avé unŭ asemenea succesŭ, ca cea dintêi, dér se póte sĕ fiă încă şi mai strălucitu şi sĕ se termine cu capitularea contrarilorŭ noştri.

„Mai la începutŭ contrarii noştri îşĭ făceau socotéla, că ne vorŭ sili sĕ ne predămŭ, acum însĕ, după-ce s'au înşelatŭ în socotéla lorŭ, au recursŭ la mijloculŭ întimidărei. Dicŭ, că opiniunea publică se va întórce în contra nóstră şi că la alegerĭ opiniunea publică ne va trânti. Credŭ şi sperezŭ, că şi în acéstă speranţă a lorŭ se vorŭ înşela. Chiar décă aşa s'ar întêmpla, ca adecă guvernulŭ cu ajutorulŭ cunoscutelorŭ lui mijlóce, de carĭ s'a obicĭnuitŭ a se folosi la alegerĭ, sĕ stórcă pentru elŭ o majoritate, în căderea nóstră ne va servi ca satisfacţiă consciinţa, că am căḑutŭ jertfă patrioticei împlinirĭ a datorinţei nóstre. Vomŭ lupta şi de aci înainte cu abnegaţiunea şi solidaritatea, ce ne unesce acum în lupta pentru principii. Trăéscă comitatele!“

Infocatŭ a fostŭ cu deosebire toastulŭ lui Gavrilŭ *Ugron.* Elŭ ḑise, că guvernulŭ actualŭ este unŭ guvernŭ copilărescŭ; critică aspru pe Szapary, care la provocările din parlamentŭ ale „independenţilorŭ“ s'a obicĭnuitŭ a rĕspunde pe cale ḑiaristică, ér nu în parlamentŭ. „Orĭ ce s'ar întêmpla“, ḑise Ugron, „noi nu ne vomŭ preda. Las' sĕ vedemŭ în acestŭ ciclu dietalŭ o a doua cădere a guvernului; sĕ vadă contrarii tăria nóstră şi sĕ simtă puterea acesteia; sĕ scie ei, că în Ungaria nu póte sta la putere celŭ ce vré sĕ nimicéscă constituţia.“

Irina şi astfelŭ m'am feritŭ de a le sta în cale.“

Eva alergă la ferestră. Tocmai bine; ele au adusŭ şi pe miculŭ Evald, care alungă fluturĭ. Micuţulŭ băiatŭ părea obositŭ, căcĭ nu vrea mai departe sĕ mérgă, ci s'a reîntorsŭ la unchius'o, éră damele au luatŭ direcţiunea spre Koppen.“

Ruth se apropiă de uşă, ca sĕ plece.

— „Vrei sĕ te ducĭ?“ întrebă Eva linŭ...

— „Elŭ doresce sĕ mĕ ducŭ!“ rĕspunse Ruth zăpăcită.

Asesorulŭ stĕtea în uşa foişorului şi privia înăuntru.

— „Kurt, eu sunt aicĭ.“

— „Bună ḑiua!“ ḑise elŭ liniştitŭ. „Iţĭ mulţămescŭ, că ai venitŭ; te rogŭ, şeḑĭ.“

Ruth ascultă.

— „Eştĭ supĕrată pe mine, Ruth?“

— „Nu dragă Kurt, eu nu mĕ voiu supĕra pe tine nicĭ-odată.“

— „Tu eştĭ mai mare ca mine, — asta mĕ ruşinéză!“

Urmă o pausă. Apoi se ridică, ochii i-se opriră privindu-o şi întrebă: „Şi óre cum vei puté suporta tu?“

— „Nu de mine, ci de tine vorbesce . . . . numai de tine“ ḑise ea mişcată adêncŭ.

„Aşa caută sĕ fiă Ruth; eu mi-am călcatŭ cuvêntulŭ şi nu am fostŭ aşa de tare, precum am creḑutŭ. Ér acuma, după-ce ţi-am făcutŭ cunoscutŭ, mĕ vei despreţui, nu-i aşa?“

— „Nicĭ-odată! Nicĭ-odată! Mai uşorŭ se póte suporta o durere momentană decâtŭ a suferi o viéţă întrégă!“

— „Iţĭ mulţumescŭ, Ruth, stima sĕ-ţĭ suplinéscă ceea ce n'a pututŭ iubirea mea. Aşa déră mĕ eliberezĭ?“

— „Da, Kurt, aşa liberŭ sĕ fii, precum ai doritŭ.“

Ea îşĭ scóse inelulŭ din degetŭ şi-lŭ puse linŭ pe masă. Helda îlŭ apucă iute, ca şi cum s'ar teme, că ea l'arŭ mai lua.

„Iartă, Kurt, eu caută sĕ mĕ ducŭ în pădure,“ Ruth 'i întinse mâna de adio, dér Helda nu o primi se închină tăcêndŭ.

— „Mătuşă Ruth, du-mĕ şi pe mine,“ strigă miculŭ Evald, care stete tăcutŭ la o parte.

Ruth sărută pe miculŭ băiatŭ şi-i ḑise cu fragedime: „Tu nu mĕ poţĭ petrece; eu mĕ ducŭ departe.“

— „Unde te ducĭ, mătuşă Ruth?“ întrebă Evald.

— „Mĕ ducŭ pe câmpulŭ Herta.“

— „Tu rĕmâi aicĭ,“ ḑise asesorulŭ rĕstitŭ către băiatŭ.

— „Nu, eu nu rĕmânŭ, pentru-că mĕ temŭ de tine!“ strigă miculŭ îndărătnicŭ.

Nesciindŭ ce sĕ facă cu copilulŭ, care se prinse de rochia ei, Ruth se uită în jurŭ. „Uite Evalt, acolo e mătuşa Ana, ea te duce la frumósa căprióră, care mănâncă din mână.

Ana Dölling, care dusese unŭ pahară de lapte în foişorŭ, venea rîḑêndŭ. „Vino încóce Evald; eu te ducŭ la căprióra, ce sare preste bâtă, vină de te jócă cu ea.

— „Voescĭ sĕ'ţĭ bei mai întêiu laptele?“ întrebă Ana pe Ruth, ce se grăbia.

— „Mai târḑiu, vinŭ curêndŭ!“

— „Grigiţĭ de copilŭ, d-ră Ana, până se va re'ntórce sora mea“, se rugă Helda, privindŭ distrasŭ spre pădure.

— „Cu plăcere, d-le asesorŭ. Eva se póte ocupa cu elŭ până se va re'ntórce contesa.“

— „Iţĭ mulţămescŭ pentru bunăvoinţă“.

Helda se duse.

— „Eva, vrei sĕ arăţĭ micului conte căprióra nóstră?“ ḑise Ana către sora ei, care tocmai eşia din casă.

— „Căprióra, sĕ vĕḑŭ căprióra“, ḑise băiatulŭ, ér Eva se grăbi a i împlini dorinţa...

Umbrele se scoboriau asupra pădurei şi dumbravei, când Eva se re'ntórse în grădină cu copilulŭ care se încălḑise alergêndŭ după căprióră.

— „Căprióra mĭ-o dai mie, nu-i aşa, mătuşe Eva?“

— „Mai întêiu sĕ mâncămŭ pâne cu untŭ; fóme 'ţĭ-e Evald?“

— „Nu! 'Mĭ-e sete, tare sete; mĕ laşĭ sĕ béu laptele acesta de pe masă?“

Copilulŭ şi apucă paharulŭ şi-lŭ duse la gură.

— „E destinatŭ pentru Ruth, însĕ Ana mai are destulŭ; nu te grăbi aşa iute, că eştĭ asudatŭ“, ḑise Eva.

— „Laptele e călduţŭ, mĕ laşĭ sĕ'lŭ béu?“

Eva gustă laptele, însĕ gustulŭ deosebitŭ, ce-lŭ avea, nu-i atrase atenţiunea.

Copilulŭ goli paharulŭ până la cea din urmă picătură şi-lŭ puse pe mésă . . . .

(Va urma.)

Amintimŭ, că în lista francesă de bucate dela acestŭ banchetŭ se afla şi „*Salată obstrucţională.*“

Adunarea despărţ. XVII (Deşŭ) alŭ „Asociaţiunei transilvane.“*)

Onorată Redacţiune! La 6 l. c. s'a ţinutŭ adunarea despărţĕmêntului alŭ XVII alŭ Asociaţiunei transilvane în Deşiu, în localităţile şcólei române gr. c. sub presidiulŭ d-lui advocatŭ din Deşiu Aug. Munteanu ca directorŭ alŭ despărţĕmêntului.

Trebue sĕ constatezŭ cu durere, că adunarea acésta a fostŭ slabŭ cercetată. Nicĭ măcarŭ inteliginţa română din locŭ nu a luatŭ parte întrégă. Damele au absentatŭ cu desĕvêrşire. A fostŭ puţinŭ representată şi inteliginţa română din giurŭ; cele mai apropiate tracte protopopescĭ abia au fostŭ representate prin câte doi-trei preoţĭ şi încă şi mai puţinĭ învĕţătorĭ! Inteliginţa mirénă a lipsitŭ aprópe cu totulŭ, afară de cea din locŭ. Şi ce sĕ fiă causa acestei neînteresărĭ condamnabile? Sĕ fiă óre nedibăcia în conducere a persónelorŭ, ce stau în fruntea acestui despărţĕmêntŭ, orĭ dóră apatia ce ţine în braţele sale recĭ pe fruntaşii poporului românŭ din acestŭ ţinutŭ? Séu dóră piedecĭ economice sĕ fi statŭ în cale celorŭ ce erau îndatoriţĭ moralicesce a se presenta la acéstă adunare culturală şi a da tributulŭ datoritŭ onórei sale şi naţiunei, din care facŭ parte?

Orĭ carĭ ar fi fostŭ causele, una este sigurŭ, că pe lângă aşa interesare, causa nóstră culturală nu numai, că nu va progresa, ci va regresa cu paşĭ spăimêntătorĭ. Dér trebue sĕ accentuămŭ, că persónele conducĕtóre ar face bine, décă arŭ intra în mai aprópe atingere cu conducĕtorii nemijlociţĭ ai poporului, carĭ sunt protopopii, preoţii şi învĕţătorii, şi pe aceştia încă de timpuriu sĕ-i pună în cunoscinţă despre cele ce au de cugetŭ sĕ întreprindă în interesulŭ de cultură alŭ poporului românŭ şi atuncĭ sĕ fiă sigurĭ, că amŭ dobêndi resultate mai mulţămitóre.

Şi ca sĕ se stêrnéscă şi interesulŭ poporului nostru agricultorŭ, de a lua parte la adunărĭ, ceea-ce este fórte de doritŭ, ar trebui sĕ fiă conducĕtorii noştri cevaşĭ mai „democraţĭ“ şi sĕ arate mai multă condescendenţă cătră poporulŭ nostru de rêndŭ, căcĭ poporulŭ de rêndŭ este basa pe care stă rădimatŭ edificiulŭ culturei nóstre. Asupra acestui poporŭ e chiămată asociaţiunea sĕ-şĭ esercieze influinţa sa şi pentru aceea este de doritŭ, ca poporulŭ în adunările despărţĕmintelorŭ sĕ fiă representată câtŭ de bine.

După acéstă digresiune, sĕ mĕ întorcŭ şi sĕ vĕ descriu pe scurtŭ decurgerea adunărei.

D-lŭ Aug. Munteanu ca preşedinte deschise adunarea prin o vorbire frumósă. Apoi se alegŭ diferitele comisiunĭ: pentru înscrierea de membri noi, pentru censurarea petiţiunilorŭ intrate etc.

Se cetesce raportulŭ despre activitatea despărţĕmêntului acestuia dela 1888 încóce, din carele între altele s'a vĕḑutŭ, că acestŭ despărţĕmêntŭ nu a ţinutŭ adunare generală de 3 anĭ, şi fondulŭ sĕu abia s'a sporitŭ la vr'o 200—300 fl. şi biblioteca la vr'o 100 de cărţĭ.

Comisiunea însărcinată cu înscrierea de membri noi raporteză, că din înscrierea de membri a incursŭ suma de 91 florinĭ.

Comisiunea însărcinată cu censurarea petiţiunilorŭ recomandă pe doi învĕţăcei dela măestriă, aşeḑaţĭ în Deşiu, ca sĕ fiă împărtăşiţĭ cu ajutóre de câte 10 fl., ceea-ce adunarea voteză.

Apoi despărţĕmêntulŭ sĕ constitue de nou, alegêndu-şĭ pe unŭ periodŭ de trei anĭ directorele şi comitetulŭ centralŭ. De preşedinte fŭ realesŭ d-lŭ advocatŭ Aug. Munteanu cu aclamaţiune, după-ce o comisiune alésă pentru candidare puse în candidaţiă pe d-nii: Aug. Munteanu, Dr. Teodorŭ Mihali şi protop. Ioanŭ Vele.

In comitetŭ se aleseră d-nii: Gavriilŭ Manu, advocatŭ; Ioanŭ Vele, protopopŭ; T. Hermanŭ, protopopŭ, Georgiu Gradoviciu, adv.; Alesandru Cheresteşiu, Ioanŭ Cheresteşiu, Gregoriu Steţiu, adv. în Gherla; Ioanŭ Goronŭ, preotŭ şi administratorŭ protopopescŭ în Cusdrióra şi alţii.

Se decide, că adunarea generală pe anulŭ viitorŭ sĕ se ţină în Capnicŭ-Mănăşturŭ. — Sĕ sperămŭ, că acestŭ despărţĕmêntŭ în viitorŭ va da mai bune semne de viéţă.

In legătură cu adunarea despărţĕmêntului, tinerimea din locŭ şi jurŭ a arangiatŭ unŭ balŭ festivŭ, despre a căruia reuşită va scrie altulŭ mai chiămatŭ decâtŭ mine. *S.*

*) Cu privire la decursulŭ acestei adunărĭ amŭ primitŭ şi unŭ altŭ raportŭ, din care vomŭ reproduce câteva amĕnunte în numerulŭ de mâne. — *Red.*

Raportulŭ generalŭ

alŭ comitetului societăţii de lectură „Andreiu Şaguna“ cu finea anului 1890—91.

(Urmare.)

B. In specialŭ. Apreţiindŭ activitatea societăţei mai în specialŭ, aceea o putemŭ împărţi în literară şi administrativă.

a) Afacerĭ literarĭ. Ca corporaţiune literară, societatea a discutatŭ asupra a 12 lucrărĭ literare elaborate de diferiţĭ membri ai societăţei. Tóte aceste lucrărĭ au fostŭ însoţite de criticele comitetului, cele mai multe dintre ele au fostŭ criticate şi de comisiunĭ esmise de societate, câtŭ şi de membrii societăţii cu ocasiunea cetirilorŭ lorŭ. Ḑece dintre ele s'au admisŭ, ér două au fostŭ respinsĕ. Dintre cele primite, 9 s'au indusŭ şi unulŭ e pe cale de a se induce în fóia societăţei. „Musa“, din care au apărutŭ până acum 11 Nrĭ., (ér unulŭ e pe cale de a apăré.) Criticele împreună cu manuscrisele originale ale operatelorŭ se păstréză în archivă. Activitatea societăţei pe acestŭ terenŭ în acestŭ anŭ se póte numi satisfăcĕtóre. Numĕrulŭ operatelorŭ este mai micŭ cu 3, ca celŭ din anulŭ trecutŭ.

b) Afacerĭ administrative. Afacerile administrative pertractate în acestŭ anŭ suntŭ de o importanţă mai neînsemnată. Ca cea mai însemnată amintimŭ cotinuarea inventariului despre întréga avere a societăţii, începutŭ din anulŭ trecutŭ. Greutăţĭ a întîmpinatŭ comisiunea în taxarea cărţilorŭ mai vechĭ din bibliotecă.

2. Activitatea comitetului.

Cemitetulŭ şi-a începutŭ activitatea sa îndată după constituire, alegêndu-şĭ în prima şedinţă, ţinută în 23 Septemvre 1890, conformŭ, § 3 din reg. com., de notarŭ şi referentŭ alŭ comitetului pe Ilie Dobrota cl. c. III. Totŭ în ácea şedinţă, conform § 5 din reg. com., s'a denumit comisiunea controlătóre şi bibliografică. In decursulŭ anului şcolarŭ 1890/91, comitetulŭ a ţinutŭ 30 şedinţe, dintre carĭ 25 ordinare şi 5 extraordinare, presidate de preşedintele ordinarŭ I. G. Olteanŭ, cl. c. III. In aceste şedinţe s'au adusŭ 101 concluse tóte executate, afară de cele de sub Nrii protocolarĭ 81, 166, 186 şi 202. Unele din aceste concluse, căḑêndŭ în competenţa comitetului, s'au esecutatŭ de-a dreptulŭ de comitetŭ, ér altele au fostŭ promovate spre competentă afacere, societăţei.

Comitetulŭ a discutatŭ asupra a 16 operate, 6 menite a fi cetite la şedinţa festivă şi 12 de a fi induse în fóia societăţei: „Musa“. Dintre aceste 16 operate, 12 au fostŭ înaintate spre ulterióră afacere împreună cu criticele lorŭ, ér 3 au fostŭ respinse pe basa criticelorŭ din comitetŭ şi 1 fŭ retrasă de autorŭ înainte de ce s'ar fi presentatŭ comisiunea în comitetŭ cu critica aceluia. Declamaţiunĭ s'au insinuatŭ 16.

Ca afacerĭ administrative interne amintimŭ: a) Alegerea a două comisiunĭ permanente: Una controlătóre, care s'a îngrijitŭ ca funcţionarĭĭ sĕ'şĭ implinéscă cu scumpĕtate agendele ce cadŭ în resortulŭ lorŭ; una bibliografică, care urmărindŭ bibliografia, a făcutŭ în 2 rîndurĭ propunerĭ de a se procura mai multe opurĭ pe sémă bibliotecei. Comitetulŭ s'a îngrijitŭ mai alesŭ pentru îmbogăţirea bibliotecei şi a sălei de lectură şi de a înstrua pe funcţionarĭ întru împlinirea agendelorŭ lorŭ.

In fine comitetulŭ, ca organŭ esecutivŭ alŭ societăţii, a grijitŭ de mersulŭ regulatŭ alŭ afacerilorŭ societăţei, făcêndŭ acesteia propunerile de lipsă întru promovarea intereselorŭ ei şi a întreprinsŭ paşii necesarĭ întru esecutarea esactă a concluselorŭ aduse.

II. Averea societaţii cu finea anului.

A. Biblioteca.

1. Cărţile. La începutulŭ anului biblioteca numĕra 1691 opurĭ în 1812 volume şi 325 fascicole. In decursulŭ anului s'au înmulţitŭ cu 60 opurĭ în 61 volume. Prin urmare numĕră cu finea anului 1890/91 1751 opurĭ în 1873 volume 325 fascicole. Biblioteca patristică, care se administréză separatŭ, cuprinde 45 autorĭ (sf. părinţĭ), ea nu s'a înmulţitŭ în acestŭ anŭ şi numĕră 45 opurĭ în 59 volume şi 39 fascicole. Adaugêndŭ acestea la cele de mai susŭ, resultă unŭ numérŭ de 1796 opurĭ în 1932 vol. şi 364 fasc.

Crescĕmêntulŭ arătatŭ a resultatŭ parte din donaţiunĭ, parte din procurărĭ pe banii societăţii, parte din compactarea şi înregistrarea unorŭ jurnale.

Cu recunoscinţă înregistrămŭ aci numele următorilorŭ p. t. domnĭ donatorĭ:

1) Academia Română 4 op. 5 vol.; 2) Societatea „Inocenţiu M. Clain“ 1 op. 1 vol.; 3) Ilustritatea Sa Episc. Nicolau Popea 1 op. 1 vol.; 4) Ioanŭ Popescu prof. sem. 1 op. 1 vol.; 5) Dr. Ioanŭ Crişanŭ, prof. sem. 1 op. 1 vol.; 6) Zacharie Boiu ases. cons. 6 op. 6 vol.; 7) Dr. Petru Şpan, prof. 1 op. 1 vol.; 8) D. Făgărăşanŭ şi A. Bârsanŭ, prof. 1 op. 1 vol.; 9) I. I. C. Panţu, profes. 1 op. 1 vol. 10) Ioanŭ Broju, publicistŭ 1 op. 1 vol.; 11) Dr. Ioanŭ Popa, redact. 3 op. 3 vol.; 12) Stefanŭ Iosifŭ, dir. în pens. 3 op. 3 vol.; 13) Ioanŭ Popoviciu, diac. arch. şi înv. 2 op. 2 vol.; 14) Ioanŭ Cândea 1 op. 1 vol.; 15) Iovianŭ Mureşianŭ cl. c. III 2 op. 2 vol.; 16) Gavriilŭ Bogdanŭ ped. c. III 1 op. 1 vol.; 17) Sandu Pungă-Gólă 1 op. 1 vol.; 18) Romulŭ Vraciu ped. c. II 2 op. 2 vol.; 19) George Berghea ped. c. I 1 op. 1 vol.; 20) Vilhelm Krafft librarŭ 2 op. 2 vol.; 21) George Lupu cl. c. I 1 op. 1 vol.

Suma 37 op. 38 vol.

Pe banii societăţii s'au procuratŭ 20 opurĭ în 20 volume. Prin compactarea unorŭ reviste s'au înmulţitŭ biblioteca cu 7 opurĭ în 7 volume.

Tóte opurile din bibliotecă au statŭ la dispositiunea membrilorŭ. Mai cetite au fostŭ cele literare, teologice şi istorice; puţinŭ cetite cele pedagogice, filosofice şi juridice. (Va urma.)

Literatură.

Archiva *societăţii scientifice şi literare din Iaşĭ.* Apare în Iaşĭ odată pe lună sub redacţiunea unui comitetŭ. Anulŭ II, Nr. 9. Cuprinsulŭ: N. Beldiceanu, Inscripţiunea bisericei dela Horodnicenĭ. — A. D. Xenopol, Importanţa Asociaţiunilorŭ in desvoltarea culturei. — Vasile C. Buţureanu, Asupra acidului azothidricŭ. — A. D. Xenopol, Dărĭ de sémă. — A. D. Xenopol, Documente. — G. Erbiceanu, Poesii encomiastice. — Documente, comunicate de D-lŭ Bianu. — Bibliografiă.

Mulţămită publică.

Beiuşŭ, Iulie 1891.

Tinerii, carĭ în acestŭ anŭ şcol. au depusŭ maturitatea la gimnasiulŭ din Beiuşŭ, cu concursulŭ mai multorŭ domnişóre au arangiatŭ în 22 Iuniu o petrecere împreunată cu teatru şi declamaţiunĭ în favorulŭ bibliotecei societăţii de lectură. Pentru scopulŭ acesta salutarŭ, domnişórele *Florica Antalŭ*, *Elevtera Porescu* şi *Luiza Căşolţianŭ* au luatŭ sarcina şi ostenéla de a vinde bilete de întrare şi aşa prin stătuinţa drei Fl. Antalŭ au incursŭ: 105 fl. 40 cr., prin a drei El. Porescu: 62 fl., prin a d-rei Luiza Căşolţianŭ 56 fl. 60 cr., ér la casariu 76 fl., Aşadară venitulŭ totalŭ a fostŭ 300 fl., din carĭ detrăgêndu-se erogaţiunile de 168 fl., a rĕmasŭ venitŭ curatŭ 132 fl. Din aceştia pentru 100 fl., conformŭ dorinţei diletanţilorŭ, se va cumpĕra cărţĭ de lectură pentru societate, éră 32 fl. s'au depusŭ în fondulŭ de a procura unŭ stégŭ bisericescŭ tîneretului gimnasialŭ.

Cu ocasiunea cumpărărei biletelorŭ, suprasolvirĭ au incursŭ dela d-nii: I. Buteanŭ: 4 fl., Paulŭ Papp: 3 fl. 50 cr., V. Papp. (Topa) 3 fl. 50 cr., Dr. G. Mureşanŭ: 2 fl. Magnificulŭ D-nŭ Ger. Véghsö 1 fl. 50 cr. D. Simai: 1 fl. 50 cr. T. Popoviciu: 1 fl., S. Clintocŭ: 1 fl., D. Negreanu: 50 cr. C. Boiţŭ: 50 cr. T. Zankó: 50 cr. S. Palladi 50 cr. Ant. Papfalvai: 50 cr., V. Péter: 50 cr., Aug. Târḑiŭ 50., jun. Gav. Cosma 50 cr. Dr. Stanu Tl. 50 cr., P. Herţe: 50 cr., E. Papp: 50 cr., C. Beliczey: 50 cr., I. Papp: 50 cr. P. Trăianŭ 50 cr.

Oferte marinimóse au trămisŭ I. P. S. S. Mihailŭ Pavelŭ, Episcopŭ 10 fl., d-nii: L. Benedek: 2 fl., S. Beliczey: 2 fl., I. Erdélyi: 2 fl., L. Erdélyi 2 fl., Ioanŭ Gliţa: 2 fl., D. Maiorescu: 1 fl. 50 cr., S. Buzásy: 1 fl. 50 cr., G. Örley: 1 fl., I. Sipos: 1 fl., Tr. Farkas: 1 fl., D. Kerpz: 1 fl., I. Erdey: 1 fl. I. Meseşianŭ 1 fl.

Priméscă d-nii diletanţĭ, domnişórele diletante, d-nii suprasolvitorĭ şi oferenţĭ, precum şi toţĭ participanţii şi binevoitorii unui scopŭ aşa nobilŭ, sincerele espresiunĭ de mulţumită şi gratitudine.

V. St.

DIVERSE.

Victimele trăsnetului şi folósele paratonerului. Zilele acestea a fostŭ la Viena o furtună teribilă care a pricinuitŭ multe perderĭ materiale şi a făcutŭ câte-va victime. Cu acéstă ocasiă ḑiarele vieneze se plângŭ, că clădirile cele mai marĭ din capitala Austriei suntŭ în cea mai mare parte lipsite de paratonere. După date statistice fórte minuţióse se constată că în Franţa dela 1760 până la 1854 au fostŭ loviţĭ de trăsnetŭ trei mii de ómenĭ. In Prusia în scurtŭ timpŭ dela 1869 până la 1876, au căḑutŭ victime trăsnetului 819 persóne. Asta însémnă 102 persóne pe anŭ şi pentru o populaţie de 26 de milióne, unŭ omŭ la 255,000 locuitorĭ. Dintre casele provĕḑute cu paratonerŭ, în timpŭ de 94 de anĭ, de la 1760 până la 1854, numai 27 au fostŭ trăsnite.

O propunere. Creditorulŭ. Plătesce-mĭ în fine, am lipsă de banĭ. Debitorulŭ: Imĭ pare rĕu, nu potŭ. Creditorulŭ: Dér celŭ puţinŭ dă-mĭ atâta, cu câtŭ se te pârăscŭ la tribunalŭ.

Reclamă. Agentulŭ: Te asigurŭ, că fabricatele de ferŭ ale firmei nóstre suntŭ renumite în tóte ţerile. Aşa acum de curêndŭ amŭ avutŭ ocasiune sĕ observŭ, că o vulpe nu a intratŭ în cursa de ferŭ din causă că nu a vĕḑutŭ marca firmei nóstre pe cursă!

Naivŭ. La unŭ balŭ unde era lume multă şi o căldură fórte mare, ḑise unŭ dansatorŭ cătră dama sa: „E atâtŭ de caldŭ aicĭ, în câtŭ asudŭ ca unŭ calŭ! Asuḑi şi d-ta d şóră?“ — Nu, d-le eu mĕ ţinŭ de *altŭ genŭ*!“

Rĕspunsŭ potrivitŭ. *Sub oficerulŭ.* Infanteristŭ Neculae, décă întîmpinĭ d-ta trupă duşmană, care vine în contra taberei nóstre, cum vei puté sci mai bine câtŭ e de mare acea trupă. *Infanteristulŭ Neculae: Numĕrŭ piciórele şi apoi dividezŭ cu doi.*

Unŭ nou animalŭ sugĕtorŭ. *Invĕţătorulŭ*: Animale sugĕtóre suntŭ decĭ acele carĭ nascŭ pui vii. Spune-mĭ unŭ esemplu Vasile. *Vasile*: Cocostîrculŭ. *Invĕţătorulŭ*: Pentru-ce? *Vasile*: Pentru-că — cocostîrculŭ a adusŭ pe lume acum de curêndŭ pe mica mea soră.

☞ De aḑĭ încolo se va trimite ḑiarulŭ numai celorŭ carĭ şĭ-au reînoitŭ abonamentulŭ.

Administraţiunea.

Proprietarŭ:
Dr. Aurelŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ.

din 16 Iulie st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9 28	Vênd.	9 31
Argintŭ românescŭ	„	9 22	„	9.27
Napoleon-d'orĭ	„	9.28	„	9.32
Lire turcescĭ	„	10.50	„	10.55
Imperialĭ	„	9.48	„	9 53
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina“ 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	100·—
Ruble rusescĭ	„	132.—	„	133.—
Mărcĭ germane	„	57.—	„	57.50

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 15 Iulie a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	105.25
Renta de hârtiă 5%	101 85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.—
dto argintŭ	99.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.—
Bonurĭ rurale ungare	92 —
Bonurĭ croato-slavone	104.75
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguerescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguerescŭ	142.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	130 50
Renta de argintŭ austriacă	92.65
Renta de hârtiă austriacă	92.55
Renta de aurŭ austriacă	111 15
Losurĭ din 1860	139.—
Acţiunile băncei austro-ungare	1030.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	341.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr	295.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.56
Napoleon-d'orĭ	9.32½
Mărcĭ 100 împ. germane	57.72½
Londra 10 Livres sterlinge	117 45

Serviciulŭ de studii şi construcţiunĭ: căi ferate şosele şi podurĭ alŭ ministerului lucrărilorŭ publice din **România** face cunoscutŭ, că are necesitate de

Ingineri

eşiţĭ cu diplome séu certificate din unele din şcólele technice: **Viena, Berlinŭ, Parisŭ, Bruxelles, Gand, Zürich etc.** şi sĕ fiă de naţionalitate **Românĭ** séu celŭ puţinŭ sĕ cunóscă limba română.

Amatorii de a fi angagiaţĭ pe unulŭ, doi séu mai mulţĭ anĭ, suntŭ rugaţĭ a trimite serviciului în **Bucuresci, Strada Minerva nr. 16** propunerile cu o copiă legală după diplomă séu certificate, cu indicaţiunea naţionalităţii, etăţii, timpului servitŭ şi anume la ce lucrărĭ.

CONCURSŬ.

Pentru ocuparea postului de conducĕtorŭ specialistŭ în ale comerciului la „Reuniunea de consumŭ din Blaşiu“ împreunatŭ cu unŭ salariu anualŭ de 1000 fl. v. a. pentru anulŭ primŭ şi % provĕdute în statutele Reuniunei se escrie prin acésta concursŭ.

Competenţii pentru acestŭ postŭ au de a'şĭ aşterne subscrisului consiliu administrativŭ pănă în *1 Septemvre st. n. a. c.* petiţiunile lorŭ provĕdute cu următórele documente:

a) Estrasŭ matricularŭ de botezŭ;

b) Testimoniu despre pregătirea, cualificaţiunea şi pracsa comercială;

c) Adeverinţă, că posede o cauţiune celŭ puţinŭ de 2000 fl. v. a. în banĭ gata, hârtii de valóre, realităţĭ séu în garanţe;

d) Adeverinţă, că e de naţionalitate românŭ séu celŭ puţinŭ cunósce deplinŭ limba română în vorbire şi scriere.

Concursele suntŭ de a se scrie cu mâna propriă.

Petiţiunile comercianţilorŭ cridaţĭ şi a acelorŭ, carĭ din causa datoriilorŭ lorŭ nu potŭ întreprinde nimicŭ, nu se vorŭ considera.

Blaşiu în 7 Iulie 1891.

Consiliulŭ administrativŭ alŭ „Reuniunei de consumŭ din Blaşiu“.

624,3—2

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, şi în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	2.05	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.10	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9 48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		5.09	11.04
Haşfalĕu	4.02		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—		10.05	2.09
		12.20		2.19
Timişŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4 53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6 11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.04	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.07	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1 40	7.20	6.05

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	7.02	5 46
Glogovaţŭ	4.42		5.57
Gyorok	5.03		6.19
Paulişŭ	5.14		6.30
Radna Lipova	5.32	7.48	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58	8.51	8.07
Zamŭ	7.26	9.10	8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08	9.34	9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52	10.—	9.53
Simeria (Piski)	10.38	10.18	10 19
Orăştia	11.04	10.37	10.50
Şibotŭ	11.24		11.16
Vinţ. de josŭ	11.48		11.44
Alba-Iulia	12.22	11.18	12.06
Teiuşŭ	12.49	11.40	12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	2.30	3.37	1.39
Alba-Iulia	3.11	4.—	2.19
Vinţ. de josŭ	3.30		2.36
Şibotŭ	3.53		3.03
Orăştia	4.16	4.41	3.30
Simeria (Piski)	5.43	5.06	4 17
Deva	5.59	5.18	4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.79	5.45	5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28	6.08	5.53
Soborşinŭ	8.03	6.34	6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10	7.11	7.17
Radna Lipova	9.44	7.31	7.46
Paulişŭ	9.58		7.57
Gyorok	10.11		8 08
Glogovaţŭ	10.34		8.30
Aradŭ	10.46	8 14	8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.27	2.21
Budapesta	7.20	1 25	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	9.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5.25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Braşov—Zêrnescĭ

Braşov	5.45	4.55
Zêrnescĭ	7.26	6.36

Zêrnescĭ—Braşov

Zêrnescĭ	8.—	8.20
Braşov	8.24	9.44

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ